

Ontwerpbesluit verwijzingsportaal bankgegevens

Hoofdstuk 1 Definities

Artikel 1

Dit besluit verstaat onder:

- a. wet: Wet op het financieel toezicht;
- b. verwijzingsportaal bankgegevens: het centraal elektronisch systeem bedoeld in artikel 3:267i van de wet;
- c. bevoegde autoriteit: instantie of functionaris bevoegd tot het vorderen van en verzoeken om identificerende gegevens:
 - 1°. de opsporingsambtenaar, bedoeld in de artikelen 141 en 142 van het Wetboek van Strafvordering;
 - 2°. de inspecteur, bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen, de ontvanger, bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel i, van de Invorderingswet 1990; of de Belastingdienst/Toeslagen;
 - 3°. de Financiële inlichtingen eenheid, bedoeld in artikel 12, eerste lid, van de Wet ter voorkoming van witwassen en het financieren van terrorisme;
- d. identificerende gegevens: de gegevens bedoeld in artikel 8, tweede lid, van dit besluit;
- e. aangesloten partijen: partijen die op grond van artikel 3:267i van de wet zijn aangesloten op het verwijzingsportaal bankgegevens.

Hoofdstuk 2 Verwijzingsportaal bankgegevens en het beheer daarvan

Artikel 2

1. Onze Minister van Justitie en Veiligheid treedt op als verwerker van de gegevens in de vordering of het verzoek.
2. Onze Minister van Justitie en Veiligheid draagt er zorg voor dat het verwijzingsportaal bankgegevens alleen identificerende gegevens opslaat onder verantwoordelijkheid van de bevoegde autoriteit op basis van een verwerkersovereenkomst.

Artikel 3

1. Onze Minister van Veiligheid en Justitie draagt er zorg voor dat het verwijzingsportaal bankgegevens de in dit artikel genoemde eigenschappen bezit.
2. Het verwijzingsportaal bankgegevens geleidt de vordering of het verzoek langs geautomatiseerde weg uitsluitend door naar de aangesloten partijen.
3. Het verwijzingsportaal bankgegevens leidt de ontvangen identificerende gegevens langs de geautomatiseerde weg uitsluitend door aan de verzoekende bevoegde autoriteit.
4. Het verwijzingsportaal bankgegevens legt voor elke vordering of verzoek en voor elke verstrekking een kenmerk vast aan de hand waarvan kan worden herleid door welke aangesloten partij, aan welke bevoegde autoriteit en op basis van welke wettelijke grondslag identificerende gegevens zijn verstrekt. De vastlegging vindt op zodanige wijze plaats dat daarin geen gegevens worden opgenomen die herleidbaar zijn tot personen op wie een vordering of een verzoek om identificerende gegevens betrekking heeft en wordt gedurende vier jaren bewaard.

Artikel 4

1. Onze Minister van Justitie en Veiligheid, de bevoegde autoriteiten en de aangesloten partijen treffen ieder de technische en organisatorische voorzieningen die nodig zijn teneinde uitvoering te geven aan dit besluit. De technische voorzieningen voldoen aan de voorwaarden van dit besluit en aan de specificaties die zijn opgenomen in de bijlage bij dit besluit.

2. De technische voorzieningen zijn alleen toegankelijk voor personen die daartoe zijn geautoriseerd.

Artikel 5

1. Onze Minister van Justitie en Veiligheid stelt jaarlijks een verslag op waarin melding wordt gemaakt van het aantal malen waarin door tussenkomst van het verwijzingsportaal bankgegevens aan een bevoegde autoriteit identificerende gegevens zijn verstrekt. Dit verslag is in ieder geval uitgesplitst naar:

- a. de wettelijke grondslag van de vordering of het verzoek;
- b. de bevoegde autoriteiten.

2. Er wordt tweejaarlijks een audit gedaan naar de goede uitvoering van dit besluit. Daarbij worden ten minste de volgende onderwerpen behandeld:

- a. de werking van het verwijzingsportaal bankgegevens;
- b. de kwaliteit van de vorderingen, verzoeken en verstrekkingen van identificerende gegevens.

3. In afwijking van het eerste lid, wordt de audit de eerste vijf jaar na inwerkingtreding van dit besluit jaarlijks gedaan.

Hoofdstuk 3 Het verstrekken van gegevens door aangesloten partijen

Artikel 6

1. Aangesloten partijen zijn in staat via het verwijzingsportaal bankgegevens identificerende gegevens als bedoeld in artikel 7, eerste lid, te verstrekken van cliënten aan wie zij in Nederland financiële producten of kluizen aanbieden en van hun gemachtigden, voor zover die in hun administratie zijn opgenomen.

2. Aangesloten partijen zorgen dat identificerende gegevens worden geleverd die niet meer dan 24 uur ouder zijn dan de actuele identificerende gegevens die aangesloten partijen gebruiken voor de bedrijfsvoering.

3. Aangesloten partijen verstrekken de identificerende gegevens via het verwijzingsportaal bankgegevens. Daartoe verlenen aangesloten partijen het verwijzingsportaal bankgegevens langs geautomatiseerde weg gedurende 24 uur per dag toegang tot een geautomatiseerde voorziening waarmee identificerende gegevens kunnen worden opgevraagd.

4. Indien een aangesloten partij niet over gegevens beschikt waarop de vordering of het verzoek is gericht, worden de gegevens uit de vordering of het verzoek waaruit blijkt op wie de vordering is gericht door de aangesloten partij terstond vernietigd.

Hoofdstuk 3 Vorderingen door bevoegde autoriteiten

Artikel 7

1. De bevoegde autoriteiten vorderen of verzoeken om verstrekking van identificerende gegevens van aangesloten partijen langs geautomatiseerde weg via het verwijzingsportaal bankgegevens indien het een vordering of verzoek betreft als bedoeld in artikel 3:267i, eerste lid, van de wet betreffende de volgende identificerende gegevens:

a. in geval van een natuurlijke persoon:

- 1°. naam;
- 2°. tenaamstelling;
- 3°. adres;
- 4°. woonplaats;
- 5°. postadres;
- 6°. geboortedatum;
- 7°. rol persoon (cliënt, mederekeninghouder of gemachtigde);

- 8°. aanduiding status cliënt (actief of beëindigd);
 - 9°. productnummer;
 - 10°. productsoort;
 - 11°. aanduiding status product (actief, geblokkeerd of beëindigd);
 - 12°. rekening geschikt voor uitbetaling toeslagen (ja of nee);
 - 13°. identiteit van de contractspartij.
- b. in geval van een rechtspersoon:
- 1°. naam;
 - 2°. tenaamstelling;
 - 3°. adres;
 - 4°. vestigingsplaats;
 - 5°. postadres;
 - 6°. door de Kamer van Koophandel toegekend uniek nummer;
 - 7°. aanduiding status cliënt (actief of beëindigd);
 - 8°. productnummer;
 - 9°. productsoort;
 - 10°. aanduiding status product (actief, geblokkeerd of beëindigd);
 - 11°. rekening geschikt voor uitbetaling toeslagen (ja of nee);
 - 12°. identiteit van de contractspartij.
2. De vordering of het verzoek kan slechts in het systeem worden ingediend door een daartoe geautoriseerde ambtenaar.

Hoofdstuk 4.Slotbepalingen

Artikel 9 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van PM.

Artikel 10 Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit verwijzingsportaal bankgegevens

Bijlage bij het Besluit

Specificatie interface voor aanlevering identificerende gegevens aan het verwijzingsportaal bankgegevens

1. Standaard voor verstrekking van de identificerende gegevens

Aangesloten partijen verstrekken de gegevens die in de bedrijfsvoering zijn opgenomen. De verstrekking geschiedt zo veel mogelijk overeenkomstig de standaarden NEN 1888 (persoonsgegevens) en NEN 5825 (adressen). Indien deze standaarden niet worden gehanteerd, worden door aangesloten partijen niet gebruikte velden in het bestand « leeg » opgenomen.

2. Standaard voor de tekenset

Aangesloten partijen maken gebruik van de tekenset «UTF-8» in een JSON-indeling volgens een door het verwijzingsportaal bankgegevens aangeleverd schema. Aangesloten partijen dragen zorg voor goed leesbare gegevens.

3. Veiligheidseisen

De gegevens worden zodanig verstrekt dat:

- a. ongeautoriseerde toegang tot de berichten niet mogelijk is;
- b. de integriteit en de onaantastbaarheid van de berichten verzekerd is;
- c. verstoring van de communicatie met het systeem niet mogelijk is, waarbij als maatstaf geldt de hoogste mate van beveiliging die in dit opzicht vrij op de markt verkrijgbaar is.

4. Toegankelijkheid voor het verwijzingsportaal bankgegevens

Aangesloten partijen stellen hun voorziening 24 uur per dag, zeven dagen per week beschikbaar aan het verwijzingsportaal bankgegevens, behoudens de perioden waarin aangekondigd onderhoud plaatsvindt of in situaties van overmacht.

5. Actualiteit van de identificerende gegevens

De berichten van aangesloten partijen dienen identificerende gegevens te bevatten zoals deze voorkomen in de bedrijfsvoering van aangesloten partijen 24 uur voor de gestelde vraag of later.

6. Responstijd

Aangesloten partijen dienen binnen de binnengekomen vorderingen en verzoeken binnen vijf seconden te beantwoorden. Wanneer niet aan een vordering of een verzoek voldaan kan worden, dient daarvoor een van de beschikbare foutcodes aan het verwijzingsportaal bankgegevens te worden teruggemeld.

NOTA VAN TOELICHTING

ALGEMEEN

1. Inleiding

De Wet verwijzingsportaal bankgegevens strekt ertoe het proces van het door bepaalde overheidsinstanties vorderen en opvragen van identificerende gegevens bij banken en andere betaaldienstverleners, alsmede het verstrekken van die gevorderde of gevraagde gegevens, te automatiseren en daarmee efficiënter te laten verlopen. Hiertoe wordt de Wet op het financieel toezicht (Wft) gewijzigd door een afdeling Verwijzingsportaal bankgegevens op te nemen. Hiermee wordt ook de verplichting geïmplementeerd voor elke lidstaat van de Europese Unie (EU-lidstaat) om te voorzien in een geautomatiseerd centraal systeem ter identificatie van cliënten van banken en andere betaaldienstverleners. Deze verplichting vloeit voort uit een richtlijn tot wijziging van de vierde anti-witwasrichtlijn waarvan de inwerkingtreding dit voorjaar is voorzien.

Het onderhavige besluit stelt regels over het verwijzingsportaal bankgegevens, het beheer daarvan, het vorderen van gegevens via het portaal, over identificerende gegevens en het verstrekken van die gegevens via het portaal. Daarmee wordt invulling gegevens aan delegatiegrondslagen in de Wet verwijzingsportaal bankgegevens.

2. Het verwijzingsportaal bankgegevens en het beheer daarvan

Het besluit geeft allereerst een aantal algemene eisen aan het verwijzingsportaal bankgegevens en over het beheer daarvan. Onder meer wordt voorgeschreven dat het verwijzingsportaal bankgegevens gegevens geautomatiseerd doorgeleidt en dat alleen de bevoegde autoriteiten inzicht krijgen in de gevorderde identificerende gegevens. Ook krijgt elke vordering of verzoek een kenmerk. Hierdoor kan achteraf worden gecontroleerd wat met een vordering of verzoek is gebeurd. Deze gegevens worden gebruikt voor de periodieke audits en kunnen ook van belang zijn voor cliënten en gevolmachtigden wiens identificerende gegevens zijn verstrekt of voor bevoegde autoriteiten die een vordering of verzoek hebben ingediend. De Minister van Justitie en Veiligheid, die het verwijzingsportaal bankgegevens beheert, stelt verder jaarlijks een verslag op over het gebruik van het verwijzingsportaal bankgegevens. In dit verslag wordt vermeld hoe vaak via het verwijzingsportaal bankgegevens identificerende gegevens, aan welke bevoegde autoriteit zijn verstrekt. Hierdoor wordt het gebruik van het systeem inzichtelijk.

3. Het verstrekken van gegevens door aangesloten partijen

Dit besluit geeft uitvoering aan artikel 3:267i, eerste en tweede lid, van de wet en artikel 126nc, zevende lid, van het Wetboek van Strafvordering. Het eerste lid van artikel 3:267i van de wet verplicht banken en andere betaaldienstverleners, die rekeningen aanbieden met een IBAN identificatienummer dat de landcode 'NL' bevat, alsmede banken die kluizen aanbieden, aan te sluiten op een centraal elektronisch systeem waarmee zij geautomatiseerd identificerende gegevens over hun cliënten kunnen verstrekken, voor zover zij hiertoe wettelijk verplicht zijn. Het betreft de verplichting op basis van de artikelen 126nc, 126uc, 126zk, 126a, 126ii of 577bb van het Wetboek van Strafvordering, artikel 19 van de Wet op de economische delicten, artikel 53, eerste lid, onderdeel a, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen, de artikelen 62 of 62bis van de Invorderingswet 1990, artikel 38 van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen of artikel 17 van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme en de daarop berustende bepalingen. Dit zijn

de bevoegdheden op basis waarvan de opsporingsambtenaar, de inspecteur, de ontvanger en de FIU-Nederland identificerende gegevens kunnen opvragen of vorderen. Banken en andere betaaldienstverleners zijn thans reeds verplicht hieraan te voldoen. Artikel 3:267i en het besluit verwijzingsportaal bankgegevens schrijven alleen voor bepaalde partijen voor dat zij bepaalde gegevens via het verwijzingsportaal moeten verstrekken.

Als een partij op grond van artikel 3:267i van de Wft is aangesloten op het verwijzingsportaal bankgegevens, moet zij via het portaal identificerende gegevens verstrekken over cliënten (en eventuele gevolmachtigden,) aan wie zij in Nederland financiële producten aanbiedt. Het begrip financieel product is gedefinieerd in de Wet op het financieel toezicht. Het betreft

- a. een beleggingsobject;
- b. een betaalrekening met inbegrip van de daaraan verbonden betaalfaciliteiten;
- c. elektronisch geld;
- d. een financieel instrument;
- e. krediet;
- f. een spaarrekening met inbegrip van de daaraan verbonden spaarfaciliteiten;
- g. een verzekering die geen herverzekering is;
- h. een premiepensioenvordering; of
- i. een bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen ander product;

Onder 'financiële producten' worden in elk geval de volgende producten verstaan die worden aangeboden door aangesloten partijen: betaalrekening, spaarrekening, effectenrekening, levensloprekening, lijfrentespaarrekening, creditcard, debitcard, rekening-courant krediet, hypothecair krediet, consumptief krediet, zakelijk krediet, effectendepot, digitale portemonnee, verzekering.

Het onderhavige besluit bepaalt, op grond van artikel 3:267i, eerste lid, welke identificerende gegevens aangesloten partijen via het portaal moeten kunnen verstrekken. Bij natuurlijke personen gaat het om: naam, tenaamstelling, adres, woonplaats, postadres, geboortedatum en administratieve kenmerken. Bij rechtspersonen gaat het om: naam, tenaamstelling, adres, vestigingsplaats, postadres, rechtsvorm, door de Kamer van Koophandel toegekend uniek nummer en administratieve kenmerken.

De verplichting voor een aangesloten partij om deze gegevens te verstrekken, impliceert dat de bevoegde autoriteit de beschikking krijgt over informatie die nodig is voor de (verdere) uitoefening van zijn bevoegdheden, waaronder het opvragen van inhoudelijke bankgegevens (daaronder begrepen de saldo- en transactie-informatie). Met behulp van het rekeningnummer kan namelijk onder meer de financiële situatie van een verdachte in kaart worden gebracht, kan worden onderzocht wie bij een ongebruikelijke transactie betrokken is en kan de Belastingdienst bepalen of een rekeningnummer geschikt is voor het innen en uitbetalen van belastinggelden.

4. Vorderingen door bevoegde autoriteiten

Het verwijzingsportaal bankgegevens is de standaardwijze voor het indienen van vorderingen en verzoeken door de instanties en banken die op dit portaal zijn aangesloten. Voor zover de betrokken instanties gegevens als omschreven in dit besluit willen vorderen van aangesloten partijen doen zij dat via het verwijzingsportaal bankgegevens.

5. Gegevensbescherming

In het verwijzingsportaal bankgegevens worden persoonsgegevens verwerkt. Om die reden is er een privacy impact assessment uitgevoerd voor het verwijzingsportaal bankgegevens. Dit privacy impact assessment omvat het gehele verwijzingsportaal bankgegevens en beslaat derhalve zowel hetgeen in de wet is geregeld als hetgeen in het onderhavige besluit is geregeld.

De resultaten zijn weergegeven in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel waarmee artikel 3:267i van de wet wordt geïntroduceerd. Enkele maatregelen die zijn voorgesteld om de risico's voor de bescherming van de persoonsgegevens van cliënten van aangesloten partijen te beperken, zijn in het besluit vastgelegd. Het betreft bijvoorbeeld het periodiek verrichten van een audit in artikel 10. Om te controleren of het vorderen, opvragen en verstrekken verloopt volgens de daartoe afgesproken procedures wordt het systeem periodiek geaudit. Daarnaast wordt in het vijfde lid van artikel 8 voorgeschreven dat de vordering of het verzoek (inclusief de in die vordering of dat verzoek vermelde persoonsgegevens) direct wordt vernietigd indien de aangesloten partij niet over de gevraagde identificerende beschikt.

6. Administratieve lasten en bedrijfseffecten

De kosten van de naleving van dit besluit zijn toegelicht in de memorie van toelichting bij de Wet verwijzingsportaal bankgegevens¹.

7. Consultatie en advisering

PM

¹ PM vindplaats